

Oświadczenie Polskiego PEN Clubu

16 kwietnia 2021

11 kwietnia w Moskwie dokonano porwania Alaksandra Fiaduty, członka Białoruskiego PEN Clubu, znanego publicyisty i historyka literatury i kultury (habilitacja na Uniwersytecie Jagiellońskim w 2017 roku). Dokonanie porwania przypisało sobie oficjalnie KGB Białorusi, twierdząc, że na terytorium obcego państwa działało na podstawie artykułu 108 KPK Republiki Białoruś, mówiącego o „zatrzymaniu ze względu na bezpośrednio powzięte podejrzenie dokonania przestępstwa”. Jest oczywiste, że jakiegokolwiek działania białoruskich służb specjalnych w stolicy Rosji nie byłyby możliwe co najmniej bez wiedzy, zgody i udziału organów ścigania Federacji Rosyjskiej. Nadaje to sprawie charakter międzynarodowy.

Alaksander Fiaduta jako historyk kultury zajmuje się relacjami wzajemnymi Białorusi, Polski, Litwy i Rosji. Obok książek takich, jak *Czytelnik w świadomości twórczej A.S. Puszkina*, *Zagadnienie czytelnika w literaturze epoki Puszkina* czy monografii *Filomata w Imperium* poświęconej Franciszkowi Malewskiemu, przyjacielowi Mickiewicza, ma w swoim dorobku studia o polskich zesłańcach na Uralu, o polskich studentach na wyższych uczelniach w Cesarstwie Rosyjskim, zredagował też zbiór wspomnień Polaków zamieszkałych i zatrudnionych w XIX w. w Petersburgu. Jego wydawnictwo „Limarius” to jedna z nielicznych oficyn humanistycznych tak zasłużonych dla współczesnej kultury białoruskiej, której Fiaduta służy również piórem krytyka poezji i teatru. Krytykę rządów Łukaszenki i zaangażowanie opozycyjne podczas wyborów prezydenckich przypłacił osadzeniem w więziennej izolatce w roku 2010, uznany wówczas przez Amnesty International za więźnia sumienia. Publicznej krytyki prezydenta nieuznanego przez opinię światową nie zaniechał też obecnie, wspierając piórem powszechne protesty. W oczach władzy Fiaduta jest winien obrony demokracji.

Polski PEN Club dołącza swój głos do apeli pisarzy zrzeszonych w PEN Clubach innych krajów i do głosu światowej opinii publicznej. Domagamy się natychmiastowego uwolnienia Alaksandra Fiaduty i wszystkich więźniów politycznych na Białorusi. Potępiamy próby międzynarodowych prowokacji, mające uzasadnić bezprawie w bliskim nam kraju.